Ч. 120 (11.461). Львів, субота 1. червня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Тріюмф Сталіна.

Львів, 31. травня 1929.

Відомий знавець Сходу Европи взагалі й радянських відносин зокрема, московський кореспондент „Прагер Пресс“ Й. Е. Шром, помістив під поданим вгорі наголовком у томуж органі статтю, в якій подає цікаві подробиці у звязку з перемогою Сталіна над троцькістами і правими „ухильниками“ на щойно відбутому V. Конгресі Рад цілого Союзу. Подаємо зміст тої інтересної статті Шрома й нашим читачам.

З великим спокоєм — каже Шром — може цим разом виїхати до купелів на Кавказі генеральний секретар центрального комітету комуністичної партії Осип Висаріонович Сталін, що там лічиться що-року в літі на свій ревматизм. Він кидає Москву під враженням повної своєї перемоги не тільки над троцькістами і Троцьким, але також над носіями правих „ухилів“, передовсім над Бухаріном і Томським. Як XIV. Конгрес Рад Росії, що скінчив свої наради минулого тижня, так і V. Конгрес Рад Союзу потвердив своєю зовнішньою формою, що Сталін є нині одинокою людиною в Радянському Союзі, яка має в своїх руках повноту влади в найширшому розумінні цього слова. Він є нині признаним авторитетом, якого всі бояться, він висунувся на чоло всіх провідників і всіх справ, коротко: Сталін перевищає всіх і після Леніна він сьогодні перший більшовик, при чому всі познаки вказують на те, що він ще довго буде стояти на чолі червоної когорти.

Зовнішній церемоніял обох недавніх конгресів наставлено саме на те, аби підчеркнути й увидатнити якнаймаркантніше оту передову ролю і значіння Сталіна, аби перемога сталінізму вийшла ясною і недвозначною кожному. Коли після вибору президії Калінін покликав вибранців заняти свої місця за столом президії, саля витала всіх менше або більше визначних членів комуністичного проводу оплесками. Вони входили в щораз менших групах — всіх членів президії є 104 —, а найвизначніші з них увійшли останні. Наконець явилося на естраді політбюро, але без Бухаріна, Томського і Ворошилова. Оплески скріпилися дуже значно і перемінилися в бурливу маніфестацію, коли появився Сталін — сам один — останній. В тій хвилі не було для нікого сумніву, що саля витає свого побідного вожда й командата.

З усього того — каже Шром далі — видно ясно, що, не зважаючи на змагання більшовизму, стушувати поняття індивідуального проводу й авторитету в СРСР, знайдено собі нового божка й пана, яким став отсе Сталін, колись грузин Джугашвілі, виключений семинарист і професійний революціонер, а тепер основа й остоя більшовицької політики. Саме ця людина своєю інтерпретацією Маркса й Леніна означує розвиткові лінії цілої великанської держави на протяг [illegible] літ. Словом: Сталін є сьогодні історичною особою і його вплив на цілу нинішню епоху є безсумнівний.

Одначе не зважаючи на все те, не зважаючи на абсолютну перемогу Сталіна над усіма його противниками, він сам лишається в тіни. Він не займає ніякого публичного уряду, він не сидить в уряді, а вдоволився тільки місцем секретаря в центральному комітеті комуністичної партії, поруч чотирьох інших секретарів. І як секретар він кермує цілим урядом, цілою державою. Без його відома й дозволу не діється в Союзі ніщо. Комуністична партія виконує нині владу в цілому Союзі, а що Сталін має цілу партію в руках, то тимсамим він кермує долею 150 мілюнів людей. Не диво, що ця людина хотілаб небавком взяти долю цілої Европи в свої руки!

Подавши опісля суть політики Сталіна, особливож в економічно-господарській ділянці, Шром характеризує його як людину й політика. Сталін — це знаменитий стратеґ, що знає, коли і як ужити своєї сили. Він є фанатиком думки (теорії) і праці, він має дуже малі особисті вимоги. До того він, як і цілий більшовицький режім, твердий і грубий (немилосердний), а це в даних відносинах виходить йому йісповідуваній ним ідеї на добре.

При кінці подає Шром причини, що спонукали Сталіна розійтися й порвати з Бухаріном, який своєю освітою і великим знанням був йому дуже помічний. На думку Шрома не заступить Бухаріна його наслідник Молотов. Але це нічого не значить, бо Сталін, виробивши пятирічний плян відбудови й розбудови цілого Союзу, здобув собі величезну більшість у рядах комуністичної партії і сьогодні стоїть на вершку своєї сили. Те, що станеться в найближчих пятьох роках у Рад. Союзі в ділянках економічній і політичній, можна вже нині означити назвою „сталінізм“.

А якщо справа не поведеться, якщо живі сили народів Союзу не допишуть, якщо проти насильної колективізації сільського господарства повстане індивідуалістично настроєне селянство, тоді прийде до великого упадку людини, яка нині, убрана у високі юхтові чоботи і в простий військовий плащ, переходить через позолочені галі Кремлю з одного засідання на друге.

Церковний вузол.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 29. травня 1929 р.

I.

Анатема, кинена на д-ра Річинського, не була несподіванкою. Ще до оголошення акту про його відлучення від церкви кружляли чутки, що така постанова вже є.

Та ніхто не давав їм віри.

І дійсно, хібаж можна було припустити, щоби Синод після подібної спроби над сен. Богдановичем міг повторити свою тактичну помилку? Тут сен. Богдановича виклято, а поза межами Польщі є епископи, які визнають його за члена церкви. Є й тут священики, що не зривають з ним приятельських відносин. А щодо „мирян“, то ледви чи знайдуться такі, які згідно з духом анатеми боялись би зносин з ним.

Яка-ж практична й моральна доцільність такої анатеми? — Ніяка!

Те саме й з д-р Річинським.

Практичною метою анатеми в старі часи було припинити вплив шкідливих осіб на масу віруючих. Але цеї мети осягали лише ті епископи, які знаходили для свого акту співчуття серед цеї маси, слово яких було дійсним законом для віруючих. Такі епископи справді могли ізолювати особу, на яку кинено анатему.

Чи міг Синод сподіватися, що після анатеми знайдеться хочаб один православний українець, який перестане рахувати д-ра Річинського своїм братом у Христі? — Ні! Бо Синодові добре відомо, що д-р Річинський, як і інші українські діячі, упоминався за природні права українського народу — молитися рідною мовою. А це-ж не заборонене жадними канонами. Більше: сам Синод в 1924 р. на сесії в Почаєві постановив „допустити“ українську мову до церковної та шкільної практики.

Отже д-р Річинський, як раніше інші, домагався лише виконання синодальної постанови й заповіту апостола Павла, який голосив, що краще сказати одно слово рідною зрозумілою мовою, ніж тисячі слів у мові незрозумілій.

Фактом є, що анатема не осягнула своєї мети, а саме: ізоляції д-ра Річинського від вірних. Навіть ті, що не погоджувалися з його тактикою й осуджували деякі помилки, тепер боронять його, як українця.

Обминаю формально-правну сторону анатеми. Це діло каноністів. Я хотів би звернути увагу лише на тло відлучення та його забарвлення.

Основною площиною роботи д-ра Річинського, як і інших, була площина зовнішньо-національна (мова). Колиб єрархами були українці, то в цій площині до конфлікту ледви чи дійшлоб. А коли до нього дійшло, то власне через те, що митрополитові й епископам з іншою національною психольоґією не завжди легко було миритися з українським стремлінням, хоча був момент, коли вони, здавалося, вже йшли на виконання домагань українців. Може декому з них чи всім разом і здавалося, що раптовний перехід до української мови міг би внести в маси заколот і захитати церкву, але це не міняє факту: синодальна постанова з 1924 р. не була виконана, справедливість не знайшла задоволення, національні інтереси віруючих завдяки церкві потерпіли. На цьому шляху єрархи то посувалися вперед, то знову під ріжними впливами відходили на попередні позиції.

У відношенні до цих хитань епископату українські діячі не мали спільної тактичної лінії і спільних вихідних пунктів (про це буде мова дальше). Це власне й привело до припинення праці церковного комітету. Д-р Річинський пішов вперед один, не оглядаючись на інших. З цього скористали політичні московські кола. Очевидно під їхнім антиукраїнським впливом нестійний Синод відлучив д-ра Річинського від церкви. Колиб церковний комітет утримався й д-р Річинський виступав би від його імени, то ледви чи Синод відважився-б кинути анатему на цілий колектив.

II.

Як сказано вище, супроти хитань епископату українські церковні діячі не мали одної спільної тактичної лінії та спільних вихідних пунктів. Єдиним моментом такої спільности був той, коли всі погодилися зробити ще одну спробу співпраці з митрополією, наслідком чого була нарада з 1. липня м. р. і вступ до митрополитальної ради. Після цеї невдалої спроби знову всі відійшли на свої позиції, а д-р Річинський продовжував роботу одинцем, наслідком чого і грім анатеми був спрямований проти нього одного.

Не час ще говорити про подробиці цього явища й твердити, хто з українців мав рацію.

Але час подумати провідникам народу на північно-західних землях, що саме робити в цю критичну хвилину, бо ясно, що не вільно бути лише пасивним обсерватором подій.

Власне для вирішення цього питання необхідним є розкрити деякі розходження в поглядах на тактику під цей час.

Ці розходження повстали тому, що окремі діячі дивилися на події в православній церкві з ріжних пунктів погляду, охоплюючи зором ширший чи вужчий обрій церковного життя: для одних церква є цінністю сама по собі й більшою цінністю в українізованій формі (див. відкритий лист до д-ра Річинського п. Рочинина в одноднівці „Селянський Шлях“ з дня 10. квітня ц. р.): для інших вона набирає цінности остільки, оскільки українізується; одні вважають необхідним вести боротьбу за церкву в її цілости, себ-то за правове положення в державі, майно, яке все корчиться, й т. д., а інші всю свою увагу звертають лише на введення української мови, хоча-б навіть коштом де-яких втрат; одні переконані, що влада співчуває українізації церкви, якої не хочуть лише епископи, а інші вважають, що українізації не бажає ні та ні друга сторона і т. д.

Ось ріжні підходи до справи поодиноких діячів. Ці підходи, як також і передчасна смерть церковного комітету, кидають світло на те, чому анатема не викликала негайної та дружньої реакції з боку всіх сил, а спричинила лише поодинокі відгуки, як лист п. посла Власовського в „Ділі“.

В. Островський

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Журяться нашими вишивками.

„Слово Польске" в статті „Етноґрафія і політика" страшенно журиться нашими вишивками. Мовляв, „наші полудневі-східні воєвідства" мають

„прегарні руські вишивки. Можна справді мати щирий подив для тих зразків народнього мистецтва з огляду на їх кольористику та композицію. Особливо цікавою є ґеометрично-поліхромічна орнаментика подільських і гуцульських вишивок. Типічними красками того прастарого типу руських гафтів були колись краски чорна, червона, зелена й жовта. Прегарні стародавні гафти в останніх літах вповні деґенеруються з *політичних причин*".

Хтож є винуватцем тієї „деґенерації". Очевидно, ніхто інший, тільки капосні „українські учительки", які нібито пропаґують синьо-жовті гафти з огляду на національні українські краски. Через те вишивка з естетичної точки погляду стає блідою, без сильного етнічного виразу. Мовляв, „з політичних мотивів нищиться богацтво старого народнього мистецтва".

Анальоґічні відємні прояви можна, мовляв, завважити і в металевих прикрасах на гуцульських поясах, де бляшки закрашується тепер на синьо і на жовто, уміщуючи на фронті тризуб. Це теж свідчить про деґенерацію величавих гуцульських виробів.

„Ті явища були би оправдані з культурної точки погляду, колиб та переміна в руському мистецтві відбувалася автоматично без деяких штучних вплнвів".

Доказом тих штучних впливів є напр. нібито факт, що якийсь священик в околиці Бережан приказав дівчатам являтися в церкві в „козацьких строях". Таким чином знову рішаюче слово має „політика".

Тому „Слово Польске" накликує до „охорони" українського народнього мистецтва.

„Таж ми зобовязані до охорони реґіональних прикмет поодиноких етнічних ґруп, що заселюють польську державу, отже мусимо виступити в обороні гарного старого народнього мистецтва, коли наші русини не стараються його зберігати. В тому випадку головно шкільні інспектори повинні звернути увагу, щоби у вселюдних школах руські учительки з фальшиво понятих політичних поглядів не нищили руського народнього мистецтва".

Маєш, Гандзю, книш! Поминаючи вже те, що панам зі „Слов-а Польск-ого" немає ніякого діла до наших вишивок, годиться звернути увагу на те, що автор „етноґрафо-політики" дуже богато наплутав у своїй статті, добачуючи „деґенерацію" українських вишивок в пропаґанді українських учительок. Тому годиться зазначити, що українські учительки тут ні при чому, раз тому, що їх дуже мало (велику більшість творять учительки-польки), а друге, що вони — правду кажучи — дуже слабко цікавляться вишивками і їх красками. Найкращі наші вишивки має Покуття по обох боках Дністра, але причина їх деґенерації є зовсім інша. А саме завмирання солідного народнього строю і запанування села міською тандитою в користь польського текстильного промислу. Всі ті дешевенькі крикливі перкалі або доводять до повного занепаду вишивок, або спричинюють нагинання вишивок до крикливих красок перкалів. І саме не ніжні блакитно-жовті краски, а крилива мішанина вибивається тепер на перший плян у деґенерованих вишивках. Зновуж причиною поширювання тандити по наших селах є з одного боку натиск польського текстильного промислу, який у нас шукає ринку, а з другого боку всесильна мода. Піонірами в одному й другому випадку є жидівські крамарі.

Щож торкається „козацьких строїв" то „словопольський етноґрафо-політик" виявляється тут крайнім іґнорантом. Як відомо, ще перед 30-ма роками сільські жінки приходили в церкви в білих перемітках, рантухах то-що, себ-то в святочних строях, наскрізь схожих до жіночих строїв з козацьких або й князівських часів. Міська тандита й тут виперла старий, скажім, козацький стрій. Тому деякі священики накликують до повороту до старого святочного строю. На жаль, таких священиків є тепер дуже мало. Зовсім природно, що тут ні при чому „політика".

Не час тут і не місце довше розводитись над справами вишивок і народнього строю, так іґнорантно і фальшиво порушеними „словопольським етноґрафо-політиком". Одно в тій статейці є безсумнівною правдою, а саме, що наша інтеліґенція не цікавиться народнім мистецтвом, яке починає хилитися до упадку. Без пересади можна твердити, що Галичина й Буковина з усіх українських земель мають найбільші мистецькі скарби, які або пропадають, або є використувані чужинцями і презентовані за кордоном як їх власні.

Зацікавлення народнім мистецтвом наших музеїв і кооперативи „Народнє Мистецтво" є однобічне й слабке. На всякий випадок ніодна з цих установ не дбає про збереження вишивок і взагалі народн. строю в масах. Для цієї цілі повинно бути покликане до життя окреме товариство.

—o—

Слідами УНС-а.

Ми вже нераз вказували на те, що наші „рускі" своєю неґацією українства як окремої суцільної індивідуальности, є свідомим або й мимовільним знаряддям у чужих руках для розбивання єдности й ослаблення нашого народу. Таке заперечування скорше чи пізніше мусіло довести наших „русских" до становища УНС-а. І справді, спершу скотилися на ту позицію комісарі „Нар. Дому" (М. Вачинський і д-р А. Лисяк), а згодом почимчикувала за ними „Русская Селяньская Орґанізація". Покланяючись з одного боку перед ідолом крайньої демаґоґії, з другого боку паде вона на коліна перед санацією й її нівеляційною „національною політикою".

Що так воно справді, видно це з реклями, яку „старорускими" подвигам роблять санаційно-фашистівські органи („Слово Польске", „Дзєнік Львовскі"). Видно, що й „Русск. Сел. Орґанізація" є в добрих взаєминах із санацією та її органами, коли звіти з їх акції появляються в польсько-санаційній пресі ще перед появою в їх власному офіціозі. Таке велике є захоплення санації розбивацькою акцією „русских".

В дні 22. травня ц. р. „Русск. Сел. Орґанізація" влаштувала віче в Млинівцях, зборівського повіту. Після відсвяткування памяти талерґофців, численні бесідники накликували до орґанізації в рядах РСО і до збереження державної льояльности.

Велике враження (як подає „Слово Польске") зробила промова гр. кат. священика о. Малого з Яссенова, який між іншим зазначив,

„що українці хочуть на польській землі створити Україну, якої ніколи тут не було, бо землі, заселені польським і руським народом, з давен-давна називалися Червенськими Городами а не Україною".

Серед загального захоплення (як пише „Слово Польске") ухвалено такі резолюції: „1. Ми, русский нарід польської річипосполитої, домагаємося і маємо надію, що братній польський нарід під якого дахом ми найшлися, признасть нам усі права, що є признані національним меншостям, а головно творити русскі школи, а не українські і користуватися русскою мовою в судах і урядах; 2. Протестуємо проти намагання т. зв. українських кол змінити нашу національну назву на українську і заявляємо, що ми були русским народом і бажаємо ним остати; 3. Протестуємо проти ведення політики в церкві, яку ведуть священики і при допомозі якої сіють незгоду серед народу; 4. Зібрані на вічу висловлюють співчуття братньому польському народові в Ополі і протестують проти варварської поведінки німців з польськими артистами; 5. заявляємо, що будемо змагати до остаточної згоди між польським і руським народом і всі погрози, від кого вони не походилиб, відіпремо спільними силами".

Думаємо, що зайвим було би робити які-небудь уваги на марґінесі цих резолюцій, бо вже й так аж надто ясно, що наші „русскі" скотилися на позицію УНС-а, а радше заняли місце, опорожнене Даниловичами і Стовпюками.

Нова митна тарифа Америки.

Італійська преса проти нової американської митної тарифи.

„Джіорнале д' Італія" пише з приводу нової американської митної тарифи, що Італія не може байдуже дивитися на нове підвищення американських мит, бо це матиме у наслідку велике зменшення торговлі Італії зі Злученими Державами. Далі газета пише, що це зменшення італійської зовнішньої торговлі дасть італійському господарському життю багато сотень мілонів лір шкоди. Тому Італія мусить якнайбільше обмежити свої закупна в Злучених Державах, а особливо зменшити закупно автомобілів та сільсько-господарських машин.

ПОС. ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

8)

Самоврядування.

IV. Діяльність повітової самоуправи в ділянці піднесення рільництва.*)

На мою думку адміністраційно-політична влада не зможе осягнути ні одної ні другої цілн. Рільнича продукція в Польщі не може піднестися так довго, доки правительство буде вести господарську політику, неприхильну для рільництва. Велитенське обтяження рільництва державними і самоврядними тягарами, недоцільна збіжева і митна політика спричинює те, що рільники бояться або й не мають з чого робити значніших вкладів і що рільництво поволі, але систематично підупадає. Колиб навіть змінилася господарська політика уряду супроти рільництва, то і тоді не зможуть перевести піднесення рільництва в Галичині повітові старости. Вони зовсім не розуміються на рільництві навіть до тої міри, щоби переводити по наказу його піднесення. Не хто інший, а прихильний теперішньому урядові краківський консервативний часопис „Час" критикує дуже гостро діяльність галицьких старостів у ділянці піднесення рільництва. Він наводить такий факт. В кількох повітах закуплено расові бугаї для піднесення якости худоби. По якімсь часі показалося, що ті бугаї не мають нічого спільного з расою і їх продано до різні на мясо.

Не осягне уряд і другої політичної цілн. Діяльністю повітової адміністрації над піднесенням рільництва не здобудеться прихильности українського населення. Рільничі інструктори, яких удержують повіти або самі або спільно з польськими товариствами не знають ні душі українського селянина, ні української мови. Такі інструктори не переконають нашого селянина у тому, що для нього необхідно ввести нові способи господарювання. Признає це між іншим навіть звідомлення про діяльність повітової самоуправи в Калуші, яке каже, що українське населення не користає зовсім з ветеренарійної поради.

Зі звідомлень про діяльність повітових самоуправ, яку я вгорі представив, виходить ясно, що вони дають субвенції польським рільничим товариствам, удержують їм рільничих інструкторів, закладають польські кооперативи і молочарні. На таку акцію ідуть поважні фонди як повітової так і громадської самоуправи. Український нарід мусить зорґанізовано протиставитись тому, щоб його гроші, зложені на самоуправні цілн, уживано проти нього, проти його господарських товариств.

V. Діяльність повітової самоуправи в справі фізичного виховання і пожежних сторожей.

Польська держава добре зрозуміла вартість підготовання всеї суспільности на випадок війни. В першу чергу державна влада піклується військовим підготуванням і фізичн. вихованням молоді. Окремі розпорядки доручають ведення тієї акції міністерству освіти в порозумінні з міністерством військових справ. Прелімінар бюджету на 1929-30 р. призначує на ту ціль 10 міліонів зол. Окрема інституція підчинена міністерству освіти і військових справ, а саме Державний Уряд Фізичного Виховання і Військового Підготування займається тими справами. Найбільше уваги присвячується вихованню молоді фахових, середніх і народніх шкіл. Державна влада матеріяльно і морально підтримує розвій відділів військового підготування і пласту (гарцерства). На 30.000 молоді середніх шкіл, що мала вимаганий вік, 25.000 вправляло пильно у відділах військового підготування. Таксамо гарно розвивався польський пласт. Дня 1. січня 1928 р. було 1.036 хлопячих дружин, до яких належало 29.192 хлопців і 613 жіночих дружин. До цих останніх належало 17.875 дівчат. Державна влада дбає, щоби молодь мала для свого вжитку спортові площі і щоби при кожній середній школі була добре вивінувана ґімнастична саля. На жаль фізичне виховання української молоді у школах занедбане, а розвоєві українського пласту робиться непоборимі адміністраційні перешкоди.

По повітах істнують повітові комітети фізичного виховання і військового підготування. Я їх буду називати скорочено ПКФВ. Їх провідниками є повітові старости. Комітети орудують дуже значними фондами. На ці фонди складаються в першу чергу підмоги повітової і громадської самоуправи. Завелося таке, що старости, як наказні комісарі повітової самоуправи, просто наказують громадам вставляти свої бюджети підмоги на фізичне виховання, а всі ці підмоги ідуть до рук ПКФВ.

Для ілюстрації представлю діяльність ПКФВ у кількох галицьких повітах.

Львів-повіт. Весною 1927 р. завязано тут ПКФВ. Тепер є в повіті діяльних 12 відділів, в тому 9 відділів „Стшельца" і 3 військового підготування. Комітет поміг 26-ому полкові у Львові вибудувати стадіон і має намір закупити певну скількість малокалібрової зброї, щоби спопуляризувати стрілецьку ідею серед населення повіту.

Пов. Дрогобич. ПКФВ будує свій бюджет виключно на самоуправних фондах. Цей бюджет виносив у 1928—29 р. 108.000 зол. В Дрогобичі

*) Гляди: ч. 116 „Діла".

Будова турецької фльоти.

Наради в справі фльоти в Греції.

Вістка про те, що Туреччина дала Італії замовлення на будову кількох воєнних кораблів, викликала в Атенах велике схвилювання. Деякі грецькі ґазети пишуть навіть про небезпеку війни. Само по собі турецьке замовлення невелике, бо Туреччина замовила будову двох міноносців, двох підводних човнів і чотирьох нищителів підводних човнів, разом на 15 міліонів турецьких фунтів. Одначе в Греції оцінюють це замовлення, як початок дальшої розбудови турецької фльоти. Як відомо плян будови турецької фльоти вироблено і ухвалено в 1927 р. Він передбачує будову двох панцирників, чотирьох кружляків, тринацяти нищителів, чотирьох підводних човнів, шістьох торпедовців то-що. З того в минулому році замовлено лише два підводні човни, а виконання решти пляну тимчасово відложено з огляду на виявлення великих злодійств в міністерстві війни. Тепер Туреччина приступить до виконання свого пляну. Рівночасно відбувається на французькій верфі Сен-Назер перебудова для Туреччини бувшого німецького панцирника „Гебена“.

Вся грецька преса однодушно домагається найшвидшого скріплення грецької фльоти новими боєвими одиницями, щоби наново забезпечити Греції перевагу на Егейському морі. Інакше грецькі острови коло побережжа Малої Азії, як Хіос, Мітілена та Самос будуть майже безборонні. Грецька преса підчеркує, що нові турецькі замовлення передбачують відносно короткий час будови.

Грецький уряд теж поділяє занепокоєння преси. Венізельос мав кілька конференцій з шефом англійської морської лінії, і в Атенах запевняють, що ці конференції стояли у звязку з турецькими фльотовими зброєннями. Він відбув також нараду з адміралітейством у справі скріплення воєнної фльоти. Адміралітейство мало поручити будову більших воєнних кораблів, що внесло би зміну в дотеперішню фльотову програму Греції, яка передбачувала лише будову дрібніших одиниць. Греція має закупити великий кружляк „Саляміт“ і веде тепер переговори з верфом „Вулькан“ у Штетіні.

Очевидно, в Анґорі й Атенах остаточно занехали думку про взаїмне обмеження морських зброєнь, і тепер на Егейському морі почнеться доба конкуренційних морських зброєнь.

Боротьба за нову американську тарифу.

Палата послів у Вашінґтоні прийняла закон про заведення нової митної тарифи Злучених Держав. Тепер цей закон буде розглядатися у сенаті; там над цим законом чекають довгих і завзятих дебат. У кожному випадку сенат поробить у законі такі великі зміни, що його мусітимуть ще раз розглядати у палаті послів.

Нова книжка Васілевського*).

Варшава, 26. травня 1929.

Недавно, кілька тижнів тому, вийшла нова польська книжка, в якій богато мови про українців, та й усе взагалі їх ближче або дальше торкається. Безумовно, цього одного булоб замало, щоби книжку назвати цікавою, бо не цікаве те, що про нас пишуть, але те, як про нас пишеться і хто це пише.

Автор книжки, Лєон Васілевський належить без сумніву до тих нечисленних поляків, які справді про українців і Україну богато знають. Він займається українською справою не від нині, постійно і систематично слідкує за українським друкованим словом, читає українську пресу. Для нас має це особливе значіння тому, що Лєон Васілевський є не лише теоретиком-публіцистом, але й активним політичним діячем. Він був першим польським міністром закордонних справ у кабінеті Морачевського (від листопада 1918 р. до січня 1919 р.), за часів Ґрабського був покликаний як один із трьох „спеців“, поруч пп. Левенгерца і Звежинського, до „Комісії для справ національних меншостей“, сьогодні є членом ЦК. ППС. і кандидатом на міністра національних справ у будучому кабінеті демократичної лівиці. Мимоходом кажучи, участь п. Лєона Васілевського у згаданій комісії „спеців від національних справ“, не може бути зарахована в добро його політичному минулому. Ця апокаліптична комісія плenталася то при президії ради міністрів, то при міністерстві внутрішніх справ, відбувала якісь засідання без жадного практичного наслідку, ніби співпрацювала при ославленій польсько-жидівській угоді, яка остала на папері, і при ще більше паперовому меморіялі першого санаційного міністра внутрішніх справ пок. Млодяновського, нічого не вдіяла і розплилася в етері; один її член, ендецький посол Звержинський, давно „зрікся“ почести „спеца“, його наслідник Т. Голувко відійшов на державну посаду до мін-ства закорд. справ, на якій еволюціонував до єдинонеділимчества, п. Левенгерц, ставши послом ББ. „спеціялізується“ в закордонній політиці і протиукраїнських виступах на трибуні, а колишній секретар комісії п. Забєжовський є директором департаменту в міністерстві внутрішніх справ. Один Лєон Васілевський остав вірним своєму зацікавленню національними проблемами. Теоретик з накопиченим великим складом відомостей, які донині не допомогли йому, соціялістові, до викристалізування ясного світогляду і ясної національної програми, і практик, який досі після довгих літ публіцистично-політичної і політично-урядничої праці не довів національну справу ані на крок ближче до сякої-такої її розвязки, який не може похвалитися ні одним реально-політичним успіхом у своїй ділянці і серед власного гурту співпартійників остався радше дорадником- „спецом““ ніж реалізатором національної програми партії.

Цей невикристалізований національно-політичний світогляд і ця відсутність ясного погляду на практичну розвязку національної проблеми в Польщі, зокрема-ж цілої української проблеми, ці характеристичні риси Лєона Васілевського, як політика, поклали свою печатку й на його останньому творі, присвяченому, як і всі попередні, національній проблемі. Це одна маркантна риса цієї книжки, поруч другої: великої скількости фактичних даних з найріжнороднїших ділянок цієї проблеми.

Вже сама структура книжки, сам спосіб її писання, є надавичайно характерні для автора. Він не твердить, не доходить до жадних висновків, не подає жадної синтези, — він лише доказує та гуртує чужі теорії поруч з власними інформаціями по кількох відокремлених ділах. В його книжці найдете силу даних з теорії та життя нації: про сучасну національність, про закони національної асиміляції, про способи асимілювання та оборонь перед асиміляцією, про уклад національних сил у Польщі, про національні відносини на східних землях Польщі, про українство в межах Рад. Союзу і ЧСР., про національну політику Совітів про відношення ріжних політичних таборів росіян до української проблеми, про галицьке москвофільство, про національні відносини на Кавказі і Туркестані. Вже з самого перечислення частин книжки можна зміркувати, наскільки вона для нас цікава, не вважаючи на згадані вгорі її великі недостачі. Та може саме завдяки цим хибам вона ще цікавіша, бо примушує нашого читача складати собі образ поглядів і світогляду автора та доходити самому до тих висновків, які диктує йому принакежність до української нації.

По книжці Л. Васілевського бачимо, як він вічно переживає внутрішній конфлікт. Соціяліст, демократ, ліберал, знає і вірить у непохитні закони історії, про розвиток живої нації, якою уважає й українців, — та одночасно він вічно думпінгований ендецькими теоріями про місію Польщі на сході та потребу великодержавницького походу на схід, якому може дорогу промостити кольонізація! Завзятий противник Росії, безпощадно здирає всякий німб ідейности та моральної вартости з галицького москвофільства, — однак і тут раптом вихоплюється з признанням, що може і справді москвофільство в Галичині корисне нині для Польщі, бо ослаблює національний рух український! Наводячи теорії австрійських соціялістів Реннера і Бауера про асиміляцію і дезасиміляцію, він, соціяліст, отже чейже принципіяльний ворог асиміляції, добалакується до того, що саме соціялізм є величезною асиміляційною погрозою і саме зненавиджений націоналізм є єдиним рятунком для загрожених асиміляцією поневолених народів, яких справу він буцім-то боронить... В його книжці находимо теж безперечне ствердження ролі жидів, як польських асиміляторів на українських і білоруських етнографічних землях. Хиткість Лєона Васілевського в його відношенні до української справи слідна також на термінольоґії, яка дозволяє уживати поруч себе назв „русіні ґаліцийсци“ та „українци наддніпшаньсци“, то знову „українцu з Ґаліції і т. д.

Читається книжку Лєона Васілевського як повість, але виноситься з неї цілий скарб науки. Маємо в ній напр. ясно виложене значіння державности для народу та виразну пересторогу, що резиґнувати із змагань до неї поневоленому народові, це підписувати собі самому присуд смерти. Маємо в ній коротко й популярно виложену правду про реальну вартість соціялізму у пануючих і націоналізму у поневолених; маємо врешті цілу силу надзвичайно цінних, звязко і прозоро зібраних відомостей про відносини на українських землях поза Галичиною. Очевидно, що і тут, у цій книжці, Лєон Васілевський не проминув нагоди, щоби доказувати, що українців у Польщі нема навіть 5 міліонів...

Взагалі на основі всіх позитивів і неґативів останньої книжки Лєона Васілевського можна би і варта би написати другу книжку того самого обєму. У всякому разі варта і треба її прочитати, бо це справді книжка цікава.

І. Кедрин.

*) Leon Wasilewski: „Sprawy narodowościowe w teorji i w życiu“. — Warszawa-Kraków. — Wyd. Mortkowicza 1929. 8°. Стор. VII+232.

Збільшення числа матросів італійської фльоти.

З нового бюджету італійського морського міністерства виходить, що в найближчому році число матросів італійської фльоти буде збільшене до 46.000. Справоздавець парляменту посол Марґіні звернув увагу уряду, щоби він будував великі підводні човни для цілей транспорту. Ці човна мали би забезпечити Італії довіз засобів поживи на випадок бльокади. Він зазначив, що треба мати на увазі долю Німеччини, яку бльоковано підчас останньої війни.

побудовано стрільницю, тенісові корти і совганку. „Стшелец“ завдяки фінансовій допомозі самоуправи став сильною орґанізацією і поширює свою діяльність на села. Істнує 15 відділів „Стшельца“, а саме в Бориславі, Дрогобичі, Слонську, Рихтичах, Мединичах, Вачовичах, Старому Селі, Стебнику, Трускавці, Підбужу, Майдані і Дережинцях.

Пов. Бібрка: Тут комітет фізичн. виховання є, а найкраще розвивається „Стшелец“ і „Сокіл“ в Бібрці, що має спортову площу. ПКФВ приступає до будови стадіону в Ходорові.

Пов. Ліско: Комітет вибудував стадіон у Ліску.

Пов. Самбір: До військового підготування входять: „Стшелец“, „Сокул“ і „Гуфец школьни“. ПКФВ, користуючись субвенцією повіту, будує спортову площу.

Пов. Старий Самбір: Акція військогового підготування зосереджується в стрілецькому союзі, який поза Старим Самбором має відділи у Хирові, Старій Солі, Ляшках, Фельштині і Стрілках.

Пов. Броди: „Стшелец“ має 1 кінний відділ і 11 піших. Зараз справа військового підготування розвивається гарно і ведеться фаховими інструкторами, головно завдяки матеріяльній допомозі самоуправи.

Пов. Заліщики: Істнує 17 відділів військового підготування, а в тому 16 відділів „Стшельца“. При допомозі повіту будується два доми для „Стшельца“ і заложено 2 орхестри.

Пов. Чортків: Повітова самоуправа дає значні фонди на фізичне виховання, а зокрема на польський пласт. ПКФВ знаменито розвивається і має 12 відділів „Стшельца“, „Сокуа“ і 2 шкільні дружини.

Пов. Косів: В повіті істнує 5 відділів військового підготування, в тому 2 відділи „Стшельца“ в Косові і Кутах. На весну 1929 приступає ПКФВ до будови зразкових спортових площ у Косові і Кутах.

Пов. Рогатин: Військове підготування має 500 членів, а в його склад входить „Стшелец“ і „Коло млодзежи“. ПКФВ вибудував стадіон і будує стрільницю.

Пов. Турка: „Стшелец“ має 100 умундурованих членів.

Пов. Долина: Істнують відділи військового підготування у Вигоді, Велдіжи, Рипнім. ПКФВ будує полеву стрільницю.

Пов. Богородчани: ПКФВ для в шанування 10-ліття польської держави будує коштом самоуправи стадіон за 100.000 зол.

Ось так на основі урядових звідомлень представив я діяльність повітових комітетів фізичного виховання і військового підготування. З представленого стану справи бачимо, що фонди українських громад і повітової самоуправи призначені на фізичне виховання йдуть фактично на „Стшельца“, польський пласт, на будову спортових площ, стадіонів і стрільниць по містах. Для розвою фізичного виховання по українських селах нічого не робиться. Навпаки. Повітові старости не лише не дозволяють українським громадам вставляти в громадські бюджети підмог на український пласт, Соколи і Луги, але навпаки, часто при допомозі адміністраційних засобів припинюють їх діяльність. Представлена ділянка діяльности повітової і громадської самоуправи вимагає основної реформи і ми мусимо в тім напрямі повести соціальну та плянову акцію.

Відгуки листопадових подій.

Арештовані у звязку з тими подіями у слідчій вязниці.

Львів, дня 31. травня 1929.

У великодньому числі „Діла" з датою 5-го травня подали ми між новинками замітку такого змісту: Довідуємося, що слідство в справі арештованих у звязку з минулорічними листопадовими подіями вже покінчене. На днях буде їм доручений акт обвинувачення. Розправи сподіються у червні ц. р. У слідчій тюрмі пробувають: студентки Кравцівна Марія, Конрадівна Марія, Чижівна Марія і Мойсейничівна Соня, а далі студенти Сеня Евген і два брати Процишини.

Від часу, коли появилася ця замітка, минає вже місяць, але положення арештованих і вязнених за той час у нічім не тільки не поправилося, але навпаки, воно під моральним оглядом погіршилося, бо вони тратять надію на те, щоби перед літніми феріями діждатися судової розправи. Як довідуємося, досі не дістали вони акту обвинувачення, хоч від покінчення слідства минає вже два місяці. Вязні падуть на дусі. З уваги на те, що вони досі не дістали акту обвинувачення, їх розправа відбудеться вже мабуть аж в осени. Таким чином довелось би їм сидіти у слідчій вязниці приблизно рік. При тій нагоді годиться зазначити, що обвинувачені в приналежности до К. П. З. У., проти яких почалося слідство майже у тому самому часі, мають уже давно акт обвинувачення, а їх розправа розписана на другу половину червня. До того їх є вчетверо більше ніж тих, що увязнені у звязку з листопадовими подіями.

Далі довідуємося, що дівчата недужі на груди, а дві з них пробуває постійно в тюремному шпиталі. Усі заходи родичів, щоби їх випустити на волю з уваги на їх стан здоровля, безуспішні.

Зі сказаного бачимо, що доля цих вязнів незавидна. І тому не треба дивуватися, що вони попадають у моральну депресію та набирають упередження до всего, а навіть до українського громадянства, думаючи, що воно ними не опікується та мало інтересується. Але в тому випадку вони не мають слушности. Вони мусять погодитися з твердою дійсністю та узброїтися в терпеливість у вижиданні судової розправи. Покликані до того в громадянстві чинники роблять усе можливе, щоби облекшити їх незавидну долю.

Свято Шевченка в Празі.

Величавий концерт Українського Високого Педагогічного Інституту.

Дня 15. травня ц. р. відбулося в Празі величаве свято-концерт з нагоди 68-их роковин з дня смерти Т. Шевченка, улаштоване Українським Високим Педагогічним Інститутом ім. М. Драгоманова. На свято прибули представники міністерства народньої освіти і міністерства закордонних справ Ч. С. Р., представники заприязнених до України народів, представники українських високих шкіл та представники ріжних наукових, культурно-освітних і громадських установ та організацій. Велика саля „Глагол" була цілковито заповнена публикою.

Розпочалося свято відспіванням „Заповіту" Шевченка хором Педагогічного Інституту під орудою доц. П. Щуровської-Росіневичевої. Далі в програму свята входили: „Шевченко як педагог" — реферат проф. Сірополка; „Ой віброво, темний гаю" — музика Лисенка, викон. мішаний хор; „І тут і всюди скрізь погано" — муз. С. Масляка — барітонове сольо, викон. абсольв. Ін-ту Р. Маценко; „Легенда" — муз. Р. Сениці і „Capriccio eligique" — муз. Лисенка, скрипкове сольо в супроводі фортепіяну — вик. лектор О. Кісяків; „Суботів", вірш Шевченка — деклям. студ. І. Лозовюк; „Тріо", муз. Н. Нижанківського — Р. Савицький, С. Кнепр, М. Кек; „Закувала зозуленька" і „Якби мені, мамо, намисто" — муз. Лисенка, „Минули літа молодії" — муз. О. Нижанківського — сольо абсольв. Ін-ту С. Нагірна; „Радуйся ниво неполитая" — деклям. студ. Ю. Кусписівна; „Preludie — des-dur-b-moll, as-dur, f-moll Шопена — форт. сольо асист. В. Березовська; „Минають дні, минають ночі", муз. Лисенка, барітонове сольо — викон. абсольв. О. Самойлович; „Прощай, світе", уривок із вірша „Сон", муз. Лисенка — вик. мішаний хор Ін-ту.

Всі музичні річи до слів Шевченка й інше, а також декламації були виконані з величим успіхом. Хор Ін-ту під орудою доц. П. Щуровської-Росіневичевої, що має в Чехословаччині велику популярність, співав, як і завжди, прекрасно. Достойно репрезентували українську пісню й музику і в сольових виступах визначні сили музичного відділу Педагогічного Інституту, особливо О. Кісяків, С. Нагірна, В. Березовська, О. Самойлович. яких публика зустрічала дуже гучними оплесками. До загального успіху концерту в значній мірі причинився ще й доц. д-р Н. Нижанківський високоартистичним форт. супроводом.

Слід зазначити, що музичний відділ Педагогічного Інституту на кожному із своїх концертів дає можливість публиці познайомитися з новими творами молодих музиків — вихованців Інституту; так на цьому концерті виконано новий твір абсольвента С. Масляка до слів Шевченка: „І тут і всюди скрізь погано". Можна взагалі сказати, що музичний відділ Ін-ту за шість років своєї праці в Празі багато зробив для популяризації в Европі українського музичного мистецтва.

Свято закінчилося відспіванням гимнів — українського, чеського і словацького та теплою промовою ректора Педаг. Ін-ту проф. д-ра В. Сімовича. М.

Вибори в Англії.

Побіда Лейбур-Парті. Масова участь жінок.

Вибори в Англії почалися 30. травня в 596 місцях на заг. число 615, тому що 7 кандидатів перейшло в своїх округах без голосування, бо не мали контркандидатів. В однім окрузі вибори відложено на тиждень, а вибори 11 послів, що репрезентують університети, відбудуться також пізніше. В богато округах виборці складали виб. картки вже від 7. год. рано. Виб. бюра відчинені до 9. веч. (на наш час 10 год.). Усюди тисячі жінок спішать до виб. урн. З причини численної участи виборців, майже 29 міл., обраховувати голоси будуть довше ніж при попередніх виборах. До Льондону приїхало 50 закорд. кореспондентів. У виб. льокалях міських округів перевищають молоді жінки, головно крамничні та бюрові помічниці. Зголошуються рівночасно цілі сімї, що голосують разом. Підзем. залізниці, автобуси та трамваї переповнені, тому богато горожан їде до виборчих льокалів автами і рух у місті незвичайний.

Виб. льокалі замкнули в 9. год. веч. Досі вдалося обрахувати вислідн з 60 округів. У них одержали *Лейбур Парті* — 83 мандатів; *консерватисти* 49 манд.; *ліберали* 9 манд.; інші групи 4.

Троцький вертає у СРСР.?

„Таймс" повідомляють, що більшовицький уряд позволив Троцькому вернутися у СРСР. із днем 1. липня ц. р. „Таймс" підкреслюють, що цей дозвіл більшовицький уряд відкличе ще в останній хвилі під впливом Сталіна. Троцький є тепер на одному з островів зв. Княжими на морі Мармара, де займається головно риболовством.

Справа відшкодувань.

Перед управильненням.

Дві головні точки порозуміння, осягнені з німецькою делеґацією, основуються на цьому, що принципіяльно устійнено річні рати у висоті 2,050.000.000 мк. і що Дозів плян обовязуватиме до 1. вересня ц. р. Паризька преса з вдоволенням зазначує, що вдалося осягнути порозуміння в справі висоти рат, але ще треба полагодити реп. нелегке завдання нім. застережень у справі вірит. умовин.

Хмаролім у Перемищині і Бережанщині.

У четвер, 30. травня в 5. год. попол. обірвалася хмара в Пикуличах, 3 км. від Перемишля. Вода залила 35 хат. На місце катастрофи приїхав перем. староста Міхаловський та приказав евакуувати 6 родин із найбільше загрожених хат.

Бережанщину навістив хмаролім удруге. В самих Бережанах найшлася під водою на 1 м. високо майже ціла вул. Словацького, Рогатинська та Різницька. Наслідком виливу райського та лісницького потоків знищені мости; один мусіли відбудувати. Вода заподіяла великі шкоди в огородах. Дощі далися в знаки в Саранчуках, Потуторах, Рибниках, Вільхівці, Раю та Лісниках. Вода забрала кільканацятьцм. верству землі та та забрала збіже.

Зі спортового життя.

Змагання за мистецтво А. кляси.

Лехія-Україна 5 : 1 (2 : 0).

Україна виступила до цих змагань в ослабленому складі, бо замісць потурбованих у Стрию Воробця і Петрова грав у помочі Бутель, а в нападі (на крилі) Фльорко. Оба вони не могли заступити вище згаданих і противники давали собі з ними легко раду. Дуже слабим і непевним був теж Сич (в першій половині в обороні, в другій у нападі). Не диво, що амбітний і швидкий противник використовував зручно всі слабі місця в українській дружині і впакував аж пять ґолів у ворота України. Не помогла амбіція і рухливість решти змагунів України — її програна була неминуча, хоч може не в такій пропорції. Після цієї програної Україна опинилася на сірому кінці А-кляси і якщо в другій турі розгривок за мистецтво матиме такі самі вислідн, то неминуче влетить до Б-кляси. Перспективи перед українською дружиною на всякий випадок не дуже веселі.

Україна II. — Польонія I. 8 : 1 (3 : 0)

Попередила ці змагання зустріч Україна II. (в дійсности Україна III., бо грало тільки 3 грачів з України II) з львівською Польонією, що закінчилася перемогою української дружини у відношенні 8 : 1. Цей вислід, як і ріжні попередні, вказує на те, що резервові дружини України мають серед своїх членів дуже добрих і надійних змагунів, яких можна буде вже в короткому часі стягнути до першої дружини.

Львів. Погонь І. Б.—Польонія 3:1 (1:0).
Золочів. Яніна—АЗС. 2:1 (1:1).
Станиславів. Ґавоат—Погонь (Стр.) 2:2 (0:1).

Лігові мистецтва.

Варшава. Варшавянка—Погонь 1:1 (1:0).
Лодзь. Чорні—Туристи 1:1 (1:0).
Катовиці. ІФЦ.—ЛКС. 5:2 (2:1).
Катовиці. Рух—Висла 2:2 (1:1).
Краків. Гарбарня—Леґія 4:2 (0:1).

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·00—8·89·50, канадійський долар 8·80·50—8·81·50, чеська корона 0·26·50—0·27·50, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, румунська лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·34·80, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, фунт штерлінгів 43·30·00—43·80·00, радянський червінець 17·50—18·00.

НОВИНКИ

— **Паломництво до Риму.** Марійське Т-во Молоді подає до відома тих, що зголосили свою участь у паломництві до Риму, що з боку адміністраційної і скарбової влади повстали несподівані трудноші в справі окремих, пільгових пашпортів. Є надія, що трудноші до дня 10. червня ц. р. будуть поборені, про що появиться окремий комунікат у пресі.

— **Концерт Михайла Островерхи.** Довідуємося, що в четвер 6. червня 1929 відбудеться у Львові в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка концерт Михайла Островерхи, ліричного тенора, який вернувся недавно з Мілано. Програму цього концерту подамо на днях.

— **Примусовий відпочинок.** Деякі державні урядовці, одержавши відпустку, приходять до висновку, що цей свобідний час найкраще використати для праці в бюрі. За цю надпрограмову працю вони дістають іноколи окрему плату і заробітком латають свій діравий бюджет. Міністр внутрішніх справ Складковський, який як лікар розуміє, що така заробіткова відпустка відбивається пізніше погано на праці урядовця, заборонив зуживати відпустку на державній службі.

— **Львівські вломники.** Перед львівським третім сенатом почалася розправа проти зорганізованої злодійської громади, яку обвинувачують приблизно у 30 крадіжах з вломом. Є це здебільша молоді люди ріжних побічних професій: різник, шлюсар, муляр, кімнатний маляр, торговець, токар-металівець, зарібник і двох без заняття. Щоби праця йшла їм веселіше, вони мали в свойому товаристві до помочі двоє „легких" дівчат.

— **Лікар-самозванець.** У Борщеві арештували лікаря-самозванця Еміля Вольфа разом з його жінкою за те, що вони приймали наївних пацієнтів і лікували їх ріжними штудерними вигадками.

— **Віщий сон.** У селі Унтерберг (львівський повіт) вкрав хтось місцевому громадянинові Ю. Шнайдрові 100 зол. Кілька днів пізніше його жінка мала сон, в якому бачила, що невідомий злодій скрився в Миклашеві. Шнайдер поїхав туди з поліцаєм і відкрив професійного злодія М. Корсака, який признався до крадіжі. Про все це чули вчора присутні на львівськім суді, який засудив Корсака на 8 місяців.

— **До бувших питомців Бурси Ремісничої і Промислової у Львові** й тих, яких Бурса висилала на науку до Відня. Дня 9-го січня 1929 р. минуло 30 літ від заснування Бурси. За той час вийшло з-під стріхи цієї Бурси понад 200 питомців, визволених на челядників. Як член Виділу від хвилини заложення Бурси, маю намір написати історію розвитку цієї гуманітарної інституції. В історії цій не може не бути згадки про всіх тих, що вийшли з Бурси. Тому звертаюся з горячою просьбою до всіх бувших бурсаків і до тих, яких Бурса висилала до Відня, щоби до дня 30. червня 1929 р. подали: 1) чи ведуть власний варстат, 2) чи працюють в чужому заведенні. Відповідь про-

ну слати під адресою: **Іван Бачинський,** Львів, вул. Мохнацького 6, або Бурса ремісвича і промислова, Львів, вул. Ходоровського 3.

— **З познанської виставки.** Чуємо в польській пресі голоси, що Познань вибраний на місце цьогорічної виставки не є дуже щасливим місцем. Це осідок вшехполяків, вихованих на німецькому гакатизмі. Тому, що вони грають там першу скрипку, счинили скандал з нагоди музичного фестівалю, яким проводив варшавський дирігент Фітельберг. Збойкотували цей концерт тому, що Фітельберг — жид. Перший концерт дав у касі триста кількадесять зол., себ-то мав на салі кількадесять осіб, другий ще менше, а решту треба було відкликати. Одночасно Академічний Комітет познанської молоді вислав дирекції театру резолюцію, яка протестує проти вистави „Варшавського мурина", тому, що автор Слонімський „з походження і характеру своєї творчости жидівський письменник, який пише польською мовою". „Дзеннік Людови" звертає увагу на характеристичний факт, що та сама молодь ходить одночасно на песу іншого жида Гемара „Двох панів S.". Якби так зібрати всіх жидів, що працюють нині в Польщі для польської культури, можна було би чим виповнити всю познанську виставку!

— **Ріжні вістки.** На найближчій сесії Ліги Націй представником Індії буде член індійського кабінету Магомет Габібулла, перший індієць на цьому становищі делегата. — Французький військовий летун, що пробував побити рекорд висоти, впав з апаратом і відчиненим легкопадом з висоти 7000 метрів щасливо на землю. — У Берліні покінчив самогубством письменник д-р Оскар Канель, режісер, з пересвідчень комуніст. — Дня 1. липня будуть зачинені в Берліні всі кіна, кабарети, каварні та розривкові льокалі на знак протесту проти люксусового податку. — В окрузі Маніля (Спол. Держави) море знялось понад свій рівень і залило на просторі кількох миль 25 домів; 50 осіб згинуло. — Головний суддя карного суду в Льондоні Остен застрілився з остраху, що має рака. — Індійський поет Рабіндранат Тагор покинув Льос Анджелес і виїхав до Японії, ображений грубою поведінкою американського іміграційного бюра. — Чарлі Чаплін, що виступив проти згукової фільми, дістав пропозицію на 1 міл. дол. гонорару за участь у ній; тепер він завагався.

— **Два села за межу.** Два сумежні польські села в околиці Варшави, Варшавіце і Дзецінуф, звели цими днями рішаючий бій, щоби полагодити довголітній спір за межу. Є між селами прегарна велика толока, на якій добре пасти худобу і з якої можна збирати траву. Але мешканці обох сіл не в силі погодитись щодо своїх прав і кожне село хотіло би мати толоку на виключну власність. Селяни з Варшавіц озброїлись по традиційному в ціпи, вили, костурі та інше господарське приладдя і повторили сцену з „Пана Тадея" — пішли наступом на Дзецінуф. Битва була коротка, але завзята; на землі лишилось після перемоги Варшавіц кільканацять ранених. Заки жіноцтво виконало свою ролю шпитальних милосерниць приїхала поліція і почала слідство. На толоці вже стояли стовпи повбивані переможцями, по зразку мирових договорів, коли одна сторона сама визначує другій кордони. Приїде окрема комісія і зробить те, що могла зробити вже давно: розмежує толоку та означить „неутральну смугу".

— **Чудеса техніки.** Мадярський інжинір Мігалі винайшов апарат для фільмових знимок, при помочі якого можна буде виставляти фільми 10 хвилин пізніше після знимки.

— **Альбанія і грецька мова.** Альбанський святий синод заборонив уживати в альбанській церкві грецької мови при відправах. Ця заборона є наслідком протесту, що підчас Великодня богослуження в православній церкві у Тірані відправляли по грецькому.

— **Відгуки „Пріма Апрілє".** У 17 ч. „Правди і Волі" часопису в Вінніпегу находимо звістку про українське політичне обєднання, яку приніс на розвагу своїм читачам „Новий Час" як 1-травневий жарт. Всі українські партії обєднані! Те, що нам видається фантастичною сензацією, з перспективи зпоза океану не має в собі нічогісінько смішного.

— **Конгрес прихильниць мира.** У днях від 23. до 29. серпня збирається 6-ий міжнародній конгрес „Жіночої міжнародньої Ліги в обороні мира та свободи". Головною темою нарад конгресу буде, як виключити війну, себто як зробити реальним пакт Кельлога. Проводить конгресом відома англійська діячка Джейн Адамс. Програма конгресу така: „Роззброєння": пакт Кельлога; загальні проблеми; мирові суди та методи судівництва; економічні наслідки роззброєння; міжнародня контроля приватної авіяції; „Організація внутрішнього миру": соціяльна, промислова, політична та расова; „Зміни у міжнародніх взаєминах без війни" і „Світ без війни". Реферати на загальних зборах і в секціях поділені між представниці всіх народів. У відділі „Організація внутрішнього миру" на тему „Мирні політичні методи полагодження міжнародніх конфліктів" находимо в програмі поруч референток Еллі Гертики та Люї Беннет також прізвище нашої землячки посолки Мілени Рудницької.

— **Небуденний аматор поезії.** У Міляно помер цими днями незвичайний послужник (кельнер) у ресторані: Джіованні Джіорджі, що мав 45 літ, подавав гостям страви, щоби сам мав що їсти, але позатим це був один із найбільших знавців Данта. Він знав „Божеську Комедію" на память; і то не механічно як папуга або натурист, але з таким зрозумінням, що міг із цієї велитенської епопеї цитувати ріжні місця на вирваки та розяснювати їх, згідно з численними коментарями. Відомо, що твір Данта є один із найбільше темних архитворів і що спеціяльне „Дантейське товариство" збирає від довгих літ матеріяли до дослідів над поодинокими його частинами. Джіорджі мусів мати поетичну душу, а не міг її задовольнити в ніякій іншій формі і захоплювався строфами Данта, які деклямував таким-же поетичним душам, коли вони приходили до ресторану, щоби задовольнити своє тіло.

— **Фарми алігаторів.** Співробітник одної німецької газети описує свою поїздку до великої фарми у Фльориді, де розводять алігаторів, яких шкіра дуже ціниться. Алігатори дуже близько споріднені з крокодилями й живуть незвичайно довго, 400 і 500 літ. Це дуже ледачі тварини, які весь час лежать у теплій мілкій воді й гріються на сонці. Їх серце робить тоді лише 12 ударів на хвилину. Та на випадок потреби вони можуть рухатися швидше від людини. На півдні Фльориди було свого часу багато диких крокодилів та алігаторів. Одначе мисливці так нищили їх, що тепер уряд видав закон для їх охорони, а підприємці почали розводити їх на спеціяльних фармах. Їх шкіра має вартість, коли тварина мала не більше, як 7—12 літ. Щоби не псувати шкіри, їх убивають тим способом, що за допомогою окремого приладу тримають під водою всю ніч. Самиця кладе в купу землі 20—80 яєць. Через 60 днів з них вилуплюються маленькі алігатори. Мати зовсім не дбає про них. Вони такі ліниві, що можуть лежати без поживи до 6 місяців.

— **Археольогічні розкопки в Палестині.** Професор археольогії каліфорнійського університету Бейд перевів у Палестині розкопки і знайшов памятки бронзової доби, себ-то доби перед оселенням семітів у Палестині. Він робив розкопи на північ від Єрусалиму в печері, про яку місцевий переказ твердив, що там був жертовник пророка Самуїла. На початку розкопів проф. Бейд дійсно знайшов сліди цього жертовника й печатку. Далі він викрив сліди великого міста, обведеного мурами. Серед знайдених предметів є кавалки ваз та інші річи ранньої ханаанської доби. Знайдено також печатки з іменем бога Джз Джаху, якому молилися ханаанці. Усього проф. Бейд зібрав коло тисячі ріжних річей, які мають велику музейну вартість.

Дописи.

ЛУЦЬК. (Загальні збори повітової „Просвіти"). В неділю, дня 19. травня, відбулися загальні збори Луцької повітової „Просвіти", яка має в повіті понад 90 діяльних філій. На збори прибуло 237 представників Філій і міських членів. Небувала чисельність селян свідчить про зріст свідомости наших мас. Зацікавлення зборами з боку селянства, можливо, було викликане осудом у пресі й на місцях де-яких нефортунних політичних посунень б. голови п. Петриківського. Після справоздань ради, ревізійної комісії, касового звіту й інструкторського справоздання розпочалася оживлена дискусія, в якій взяли участь багато осіб. Промовці підкреслювали, що зазначені вище посунення голови понижують гідність єдиної на Волині культурно-освітньої організації — „Просвіти". На пропозицію ревізійної комісії всеж уділено абсолюторії уступаючій раді. Після цього одноголосно принято слідуючі побажання п. В. Островського, як головні думки його промови: „Уділяючи уступаючій раді абсолюторії, загальні збори висловлюють новій раді й кожному з її членів зокрема наступні побажання: 1) чуйно охороняти аполітичність „Просвіти" від сторонніх чинників, колиб вони хотіли накинути їй яке-будь політиканство; 2) тісно співпрацювати з українськими кооперативами й сільсько-господарськими установами й не допускати чого-небудь шкідливого для їх розвитку; 3) не покладатися на субвенції, а находити грошові засоби серед українських мас; 4) поставити належним чином інструктовання філій за допомогою спеціяльно найнятих інструкторів, 5) подбати про фізичне виховання молоді, але з тим, щоби воно було сполучене з розвитком душі, свідомости, джентельменства й етики, 6) звернути належну увагу на розвиток мистецтва: театральних гуртків (вистави), співу (хори), малярства (декорації для філій) і т. д.; 7) налагодити культурно-освітню працю: реферати, курси для анальфабетів, недільні чи вечірні курси для ремісничої молоді й службовців у Луцьку і т. п.; 8) з огляду на те, що численні памятки старовини попадають у чужі руки і вивозяться за межі Волини, започаткувати Волинський музей тимчасово у формі музейної секції чи підсекції при секції культурно-освітній, з тим, щоби зібраний матеріял у майбутньому перейшов до окремого музею Волині; 9) зробити „Просвіту" осередком товариськo-культурного життя, для того „Просвіта" повинна бути в усі вечори відчинена й освітлена та належно обставлена під доглядом дижурного члена; 10) приклясти старань до ще вищого піднятти авторитету й гідности луцької „Просвіти" з огляду на її осередне положення у воєвідстві; 11) просити ревізійну комісію частіше знайомитися з усіми справами „Просвіти", а не тільки зі справами грошовими". — Після дискусій і деяких змін статуту збори приступили до виборів нової ради. Селяни запропонували на голову кандидатуру інспектора РСК-а п. Кобилянського як людини, яка моглаб наладнати працю „Просвіти". З огляду на категоричну відмову п. Кобилянського, радикали висунули кандидатуру п. посла Власовського, а потім — б. голови п. Петриківського, селяни націоналісти — п. В. Островського, жменька сельроб-єдности — посла п. Сенюка, кооператори — п. Ковалевського. Всі кандидати, крім пп. Петриківського й Сенюка, не бажаючи переймати „Просвіту" в сьогодняшньому її стані, зняли свої кандидатури. Серед селян почулися докори на їх адресу, що не бажають взяти на себе оздоровлення „Просвіти". Повстала констернація: залишилося дві небажані для більшости кандидатури. Ті, що не бажали віддати „Просвіту" в руки сельробів, примушені були проти своєї волі голосувати за п. Петриківського, а ті, що не могли зробити цього, віддали голоси на п. Сенюка. Головою знов вийшов Петриківський. При голосуванні на заступників голови знов зняли свої кандидатури п. п. Островський і Ковалевський. Заступниками вийшли п. п. Кобилянський і посол Власовський; посол Сенюк знову провалився. За те вибрали його на заступника члена ревізійної комісії. На голов секцій одноголосно обрано: о. Островського (бібліотечної), п. Ковалевського (культурно-освітньої) і п. Левицьку (організаційної).

Луччанин.

З судової салі.

Знесення конфіскати повісти А. Чайковського „До слави".

Ві второк дня 28. травня ц. р. відбулася перед трибуналом суду окружного як трибуналом пресовим в Тернополі устна розправа в справі конфіскати історичної повісти з часів гетьмана Сагайдачного „До слави", яку зарядило дня 3. січня ц. р. тернопільське староство, а опісля прокуратура при окружному суді в Тернополі. Проти автора цеї повісти д-ра Андрія Чайковського і видавця Вас. Семчишина прокуратура виточила за цю повість карносудові доходження за злочин заворушення публичного спокою з § 65 а) зак. кар., які недавно застановлено.

Трибуналови проводив окр. суддя Островський, а вотували суддя окр. Волод. Зарицький і суддя окр. Гостковський. Прокуратуру заступав віцепрокуратор Пенкса, а видавництво „Чар Зілля" посол адв. д-р Ст. Баран. Автор д-р Андрій Чайковський з Коломиї прибув на розправу особисто.

По відчитанні протоколянтом судового конфіскаційного оречення (його свого часу „Діло" подало в цілости), забрав слово д-р А. Чайковський і в більше як одногодинній промові на основі цитатів з творів польських істориків виказав фактичну нестійність конфіскаційного оречення.

Опісля промовив віцепрокур. Пенкса, вимагаючи затвердження конфіскати по причині знамен у змісті повісти злочину з § 65 а) зак. кор., бо тенденцією автора є викликати через анальогію історичних обставин з сучасними ненависть і погорду до польського правління. Після прокуратора забрав голос д-р Степан Баран і в чисто юридичному виводі виказав, що тут неможна примінювати § 65 а) зак. кар., ані навіть § 300 зак. кар., бо вони беруть в охорону тільки сучасну державу польську, а не історичну з перед триста років і санкції обовязуючого австрійського карного закону з 1852 р. не відносяться до подій, що мали місце на початку 17 віку. Коли би йти по думці прокуратора, то треба би позамикати до кримінялу всіх живучих польських істориків, що написали неодну прикру для поляків річ про польсько-українські взаємини з часів 17 сто-

діття, а їх твори поконфіскувати, чого очевидно ніякий розумний чоловік не зробить. Коротку відправу на виводи прокуратора дав також д-р А. Чайковський.

Трибунал по нараді прихилився до внесків оборони і конфіскату повісти „До слави" ухилив в цілости.

З театру.

Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові: „Барон Кіммель" — оперета Вальтера Кольо. „Ніж моєї жінки" — фарса на 3 дії Блюм Фоше. „Розрита могила" — інсценізація Шевченкової поеми В. Блавацького. „Катерина" — опера на 3 дії М. Аркаса).

Ніколи ще театр ім. І. Тобілевича не працював так інтензивно, як тепер. На протязі двох тижнів 4 премієри, а проте неначе би на сміх, саме тепер, — цікавість громадянства до театру значно ослабла. Дійшло до того, що другу виставу „Дня і ночі" — відкликано.

Найменш удатною була вистава відомої оперетки Вальтера Кольо „Барон Кіммель". При добрій грі головних постатей, оперета вийшла блідо, місцями навіть нудила глядачів, бо не було в ній легкости, життя і безжурного сміху. Банальний сюжет оперетки, не затушований ґротесковим оформленням, ще більш яскраво виступав у реалістичному відтворенні. Центральну ролю Жайворонка креував п. Сорока. Його гра дуже добра, але для оперетки надто поважна й спокійна і тому його Жайворонок — не життерадісний, безжурний, мов жайворонок гультіпака, — а пережитий, апатичтий, цинічний босяк. За мало життя й темпераменту вносила п. Нікітинова як Зерліна. П. Блавацька в ролі Софії неприродна і штивна. Гарну сильвету дав п. Боровик як Віндіш. Добре вийшов п. Блавацький в ролі молодого поміщика Віллі і як Гільда п. Ленська, що своєю милою появою, доброю грою і дуже симпатичним голосом висунулась на перше місце. Непогані хори, дуже слабі танкові еволюції. Оперета пройшла тричі.

З кращим успіхом пройшла 19 ц. м. премієра песи Блюм-Фоше: „Ніж моєї жінки". Типова французька фарса, повна легкого гумору, в якій накопичені колізії розвязуються в останньому моменті, приковуючи ввесь час увагу глядача. Фарса була грана з потрібним темпом і легкістю. Ролю Монґодіє креував з успіхом п. Блавацький. Добрі були п. Долинська в ролі п-ні Монґодіє, п. Ленська як Люцина, п. Нікітин як Роберт, п. Блавацька в ролі Кльорінди, п. Боровик в ролі слуги. Слід підкреслити недбалість одягу у п. Долинської, брак мягкости у голосі і жестах у п. Блавацької і знамениту маску у п. Боровика.

У день „Шевченківського свята", дня 20. ц. м., театр виставив оперу М. Аркаса „Катерина". Хоча ця опера ні будовою акції, ні музикою не відповідає вже вимогам сучасного глядача, — то однак завдяки дуже добрій обсаді — викликала велике враження. Партію Катерини співала п. Костів, матері п. Демчишинова, батька і Івана п. Данчак, Андрія п. Нікітин. У перше перед станиславівською громадою виступили п. Нікітин і п-ні Демчишинова, як гість. П. Нікітин, з тенором флетової закраски — це першорядний голосовий матеріял, який міг би стати прикрасою нашої сцени при кращій техніці. У значній мірі причинились до успіху опери гостинні виступи п. Демчишинової і п. Костів. Обі заслужено здобули собі загальне признання співаючи свої партії зі зрозумінням, вповні володіючи голосами, вкладаючи у них велику силу чуття. Дорівнував своїм партнерам, як усе добрий п. Данчак. Цілість доповнювали п. Сарамаґою бездоганно вишколені хори.

Атракцією вечора була прегарна інсценізація поеми „Розрита могила" композиції Блавацького, у незвичайно ефектовному оформленні Боровика. Вражали мертвість ґрупи біля бандуриста і виступ хлопця зі смолоскипом як симфол будучности, а якого краще заступив би голос з нутра могили. Музика не скрізь відповідала рецитації. Всеж таки цілість зробила сильне враження.

Станиславів, 27.V. 1929. **М. К.**

Під увагу нашим інвалідам.

Уряди для справ воєнних інвалідів.

У звязку з додатковою реєстрацією інвалідів утворено при деяких старостВах т. зв. „Уряди для справ воєнних інвалідів", котрі перенялн на себе функції дотеперішніх інвалідських рефератів при. ПКУ. В тих урядах буде відбуватися реєстрація та лікарський перегляд інвалідів. По інформаціям, які ми одержали в уряді для справ інвалідів при львівськім старостві, інваліди можуть уже тепер вносити подання до тих урядів, долучуючи свої інвалідські документи, або бодай покликуючись на свідків. Лікарські комісії для інвалідів, що не були досі зареєстровані, будуть відбуватися починаючи з днем 1-го липня ц. р. Про речинці окремих комісій появляться урядові оповістки в громадах.

Щоб наші інваліди (колишньої австрійської та російської армії) знали, куди мають вносити подання, подаємо спис дотичних „урядів для справ воєнних інвалідів".

Львівське воєвідство:

1. До уряду Львів належать повіти: Львів місто і повіт, Городок, Бібрка, Рава Р., Яворів, Сокаль і Жовква.

2. До уряду Перемишль пов.: Перемишль, Добромиль, Мостиська, Ярослав і Любачів.

3. До уряду Ряшів пов.: Ланцут, Ряшів.

4. До уряду Самбір пов.: Самбір, Старий Самбір, Дрогобич і Рудки.

5. До уряду Сянік пов.: Сянік, Лісько, Коросно.

Станиславівське воєвідство:

6. До уряду Коломия належать повіти: Коломия, Городенка, Косів, Снятин і Печеніжин.

7. До уряду Станиславів пов.: Станиславів, Богородчани, Надвірна, Рогатин, Товмач і Калуш.

8. До уряду Стрий пов.: Стрий, Сколє, Жидачів, Турка і Долина.

Тернопільське воєвідство:

9. До уряду Тернопіль належать повіти: Тернопіль, Теребовля, Скалат, Збараж, Бережани і Підгайці.

10. До уряду Чортків пов.: Борщів, Чортків, Копичинці, Заліщики і Бучач.

11. До уряду Золочів пов.: Камінка Стр., Радехів, Броди, Золочів, Зборів і Перемишляни.

Краківське воєвідство:

12. До уряду Новий Санч належать повіти: Новий Санч, Грибів, Горлиці, Новий Торг.

13. До уряду Тарнів пов.: Ясло.

Волинське воєвідство:

14. До уряду Луцьк повіти: Луцьк, Володимир, Горохів, Ковель і Любомль.

15. До уряду Рівне пов.: Рівне, Здолбунів, Дубно, Кремінець і Костопіль.

Поліське воєвідство:

16. До уряду Берестъ н/Б. належать повіти: Берестъ, Кобринь, Запруди і Камінь Коширський.

17. До уряду Пинськ пов.: Пинськ, Дорогичин, Лунинець, Столин, Косів Поліський і Сарни.

Люблинське воєвідство:

18. До уряду Люблин належать пов.: Холм.

19. До уряду Сєдльце пов.: Константинів, Біла Підляшська, Володава.

20. До уряду Замость пов.: Замость, Красностав, Білгорай, Грубешів і Томашів.

Білостоцьке воєвідство:

21. До уряду Білосток пов.: Більськ.

Канцелярія УКТОДІ, Львів, Руська 3

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця 31-го, г. 7·30 веч. „Остання повість".

Субота 1-го, г. 3·30 попол. „Пошта" (вистава для молоді).

Субота 1-го, г. 7·30 веч. „Жидівка", опера. Гостинні виступи М. Голинського, Качмара і Заморської.

Малий Театр:

Пятниця 31-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Субота 1-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика".

Кіна.

„Аполльо": „У великоміській вирі".
„Кольосеум": „У кігтях божевільного".
„Лев": „Княжна Едита".
„Люна": „Люди та звірюки".
„Марусенька": „Підводне човно".
„Оаза": „Райський огород" (Кор. Ґріфіт).
„Палас": „Ескорта".
„Пан": „Вера Мірцева-Урванцева".
„Пасаж": „Зрадлива куля" (Бюк Джонс).
„Упеха": „12 діямантів" (Ол. Діна.)
„Фатаморгана": „Шоста пошесть світа".
„Химера": „В спокусливім огні брилянтів".

Програма радіо.

Субота 1-го.

Льондон (356). 20·30 Легкий клясичний концерт.

Берлін (475,4). 19·30 „Синьобородий", комічна опера Офенбаха.

Париж (1744). 21·15 Пісні.

Давентрі (482,3). 22.00 Симфонічний концерт з Берминґгем.

Міляно (504,2) 19·0 Джесбенд.

Будапешт (545). 18·00 Опера. 20·15 „Баронова Лілі", оперетка Гушки.

Москва (1442,3). 20·05 Концерт Мусоргського. Корсакова.

Ленінград (1000). 19·30 Концерт.

Відень (519,9) 18·40 Квартет Прікс. 20·20 „Останній вальс", оперетка Штравса.

Київ (775). 10·00 Музично-літературний вечір.

Харків (1680). 16·30 Популярний концерт.

Варшава (1395,1). 20·30 Орхестра Фільгармонії. 23·30 Музика до танців.

Копенгаген (339,8). 19.30 Скандинавський хор з 1000 осіб.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Вписи до Професійно-промислової школи С. С. Василіянок на курс І. і ІІ. зачнуться дня 1. червня ц. р. Ближчі інформації дає Управа вул. Длуґоша ч. 17. письменно і устно. Урядування від год. 8–1 і від 3–6 щодня. 2117 3–3

Дирекція прив. Семинарії учит. жіночої С. С. Василіянок в Яворові з повними правами прилюдности „а" аж до відкликання оголошує отсим, що на днях 25, 26. і 27. червня ц. р. відбудуться вступні іспити на І, ІІ. ІІІ. і IV. курс. До прохань треба долучити: 1) метрику, 2) останнє шкільне свідоцтво, 3) свідоцтво здоровля від фізика і 4) короткий життепис. — **Дирекція.** 2116 3–3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брилянти і перли Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 13 6 55—?

ІЛЬКО БИЦИК ур. 1898 в Більчу Золотім пов. Борщів уневажнює свою військову книжочку. 2122 2-3

ОГОРОДНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО, СКЛАД НАСІННЯ ТА РОСЛИН ТЕОДОРА КЛИМОВИЧА, ЛЬВІВ площа ГАЛИЦЬКА 14. поручає розсади квітів та городини, пеляргонії, бегонії, найкращі зразки кльомбових рослин, барбарум, естрагон, насіння горошку, матіоли, резеди, настурції, квітової мішанки „Японський килим", кльомбової та канаркової мішанки, то-що; висилка в дбайливім опакуванні. Кущеві рожі про- [illegible] принмуться [illegible] виноград для альтан і огорож; жоруснин (далії); плетениковa бараболя та американська для засадження; томпінамбури (бульви) розсада шпарагів, полуниць, насіння для бжіл. Китиці на весілля та іменини. Похоронні вінки, обсада на гробниці Личаківського цвинтаря та охорона їх. Усе те, що належить до огородництва постачає Теодор Климович, Львів (телеграфічна адреса). Просимо писати точну адресу. 2100 4-5

ПРОДАМ виключно під будову морг і чверть поля відповідне на фабрику куфру, коло стації в Жидятичах. Іван Климко, Жидятичі п. Підлиски Малі. 1-1

ЖІНКА інтелігентна, середніх літ негайно потрібна до ведення кухні і господарства у о. Івана Качмара в Злоцькім п. Мушина. 2128 1—2

ПЕНСІОНАТ, п. Коржинської в Косові, біля заведення д-ра Тарнавського — прекрасне положення — овочевий сад — соняшні покої — перворядний харч — ціни уміркованi. 2098 3-3

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Маріїська ч. 5 3 173-?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легких, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
432 **Пересвітлення Рентгеном.** 21—?

Д-р Мирон Вахнянин
ординує від мая до жовтня
в Карльсбаді
Mühlbrunstrasse 9. дім „Wied".
1944 **Тел. 19—91** 3–3

Зголошення на літнисько з цілоденним удержанням **в Гребенові** на поміркованих умовинах приймає **Емілія Стернюк,** Гребенів к. Скольoго. 2098 3–3

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.